

Hvor mye skal vi tåle?

Ytringsfriheten står som et ufravikelig prinsipp og utgjør grunnlaget for det offentlige ordskiftet i Norge. Den er faktisk fundamental og grunnleggende for vårt demokrati. Derom hersker ingen tvil, så la oss bare sementere det som utgangspunkt en gang for alle!

For oss i Norske Dansekunstnere betyr det samtidig at kunst- og kulturfeltet skal tåle at det debatteres hvordan offentlige midler skal brukes. Kunstnere skal også tåle kritikk for sine verk og forestillinger. Kunsten de skaper skal være utgangspunkt for meningsbrytning og debatt i det åpne, offentlige ordskiftet. Dette gjelder både kritikk og omtale i redaksjonelle medier som aviser og nettmagasiner, i sosiale medier i form av personlige tilbakemeldinger og innlegg, og gjennom direkte reaksjoner fra publikum og enkeltindivider. Hva gjelder omtaler av verker, kunstneriske grep, valg og tilnærminger, samt tolkninger og meninger rundt dette finnes det så vidt vi kan se ingen grenser for hva kunstnerne skal måtte gå i møte med av kritikk. Norske Dansekunstnere har derfor heller aldri ment eller ønsket å boikotte arrangementer hvor ytringsfriheten diskuteres. Vi har sågar deltatt på alle de arenaer hvor vi har vært invitert, inkludert Ytringsfrihetskommisjonen.

Bakgrunnen for våre innspill til Ytringsfrihetskommisjonen (Ykom) handler likevel ikke om dette. Det handler om hvorvidt kunstnere skal tåle å bli hetset, truet og trakassert.

De siste årene har enkelte av våre medlemmer opplevd økende grad av hets og trusler. De har måttet leve med truende telefonsamtaler, meldinger og blitt oppsøkt privat. Da har kritikken gått fra saklig og meningsfull, til truende og invaderende. Sånn skal det ikke være. Vår jobb er å sørge for at medlemmene våre har trygge og gode arbeidsrammer, vilkår og en hverdag uten hets og trusler.

Siden 2018 har Norske Dansekunstnere i økende grad bistått kunstnere som har blitt utsatt for åpenbar trakassering. Vi stiller derfor spørsmålet om ikke grensen er nådd når kritikken tar form som personangrep, og som gjør at kunstnerne opplever at deres ytringsfrihet blir begrenset. Alt dette er også behørig omtalt i rapporten [Kunstnere vurderer ytringsfriheten, hvor det](#) kommer frem at det har vært en negativ utvikling siden 2014 med hensyn til hvordan kunstnere oppfatter ytringsfriheten i

Norge. Denne utviklingen skyldes i stor grad endringer i offentligheten og hvordan sosiale medier fungerer.

Vi erfarer at hets og trakassering over tid gradvis har medført at kunstnerne selv ikke uttrykker seg så fritt som de tidligere gjorde. De opplever at deres kunstneriske ytringsrom allerede er trangere, mer uforutsigbart, og vesentlig mer utsatt og utrygt enn bare for noen år tilbake. Dette er bakgrunnen for vårt opprinnelige innspill til Ykom.

I innspillet søker vi å belyse de alvorlige realitetene som enkelte frie scenekunstnere allerede står i. Støtteerklæringen som opprinnelig var signert av 15 kunstnerorganisasjoner ønsket å understreke viktigheten av at dette tas på alvor, fordi dette allerede har fått konsekvenser for det kunstneriske ytringsrommet. Selve innspillet til YKom fra Norske Dansekunstnere er det vi alene som står inne for. Øvrige organisasjoner hefter ikke for innholdet eller meningene her, disse stilte seg utelukkende støttende til de dansekunstnere vi representerer som opplever hets og trakassering. Vårt felles utgangspunkt er ønsket om å styrke ytringsfriheten og bidra til den diskusjon om hvordan vi kan få det til. Norske Dansekunstnere opplever det som svært trist at støttebrevet som organisasjonene har signert har blitt tolket dithen at organisasjonene ønsker å innskrenke ytringsrommet og sensurere kritiske røster. Det er på ingen måte det vi har tatt til ordet for.

Det er flott at Ykom i sitt mandat nettopp skal foreslå tiltak for å sikre trygge rammer for utøvelse av ytringsfriheten, som forutsetning både for en fri og informert meningsdannelse og for at viktig informasjon kommer fram i offentligheten. Dernest skal Ykom foreslå tiltak for å sikre og fremme kunstnerisk ytringsfrihet, med utgangspunkt i at kunstens og kulturens demokratiske betydning særlig ligger i at de er kanaler og arenaer for den åpenheten og kritikken som demokratiske samfunn er avhengig av.

Til dette arbeidet ønsket vi å belyse realiteten for enkelte frie kunstnere og kommentere at ytringsrommet for dem allerede er annerledes. Som en direkte følge av enkelte aktørers opptreden i SOME oppleves deres ytringsrom allerede truet og innskrenket. Det er derfor noen aspekter ved ytringsfriheten vi har ønsket å diskutere mer inngående. Enkelte kunstnere blir nå truet med forsvar i andres ytringsfrihet. Det er dette vi må snakke om. Vår oppfordring handler om at Ykom må se på hvordan myndighetene og det norske samfunnet kan håndtere og utbedre dette. Vi ser derfor frem til å drøfte dette med Ykom sammen med Kunstnernettverket når vi treffes i Arendal i august måned.

Kristine Karåla Øren
Forbundsleder

Eva Grainger
Nestleder

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

